

LICHTBAKEN 1917 - 2017

INTERNATIONALE
CONFERENTIE
ANTWERPEN
24-26 februari 2017

Nieuw licht op
mens en
samenleving

*Rudolf Steiners trinitaire denken:
inspiratie voor nu en morgen*

PROGRAMMA

Alle plenaire lezingen zijn in het Duits met consecutiefvertalingen naar het Nederlands. De voertaal van de werkgroepen is de taal waarin de werkgroep in de brochure is aangekondigd.

Vrijdag 24 februari 2017

- 18u Aanmelden en onthaal
- 19u30 Muzikale opening (Adriaan Jacobs, piano), gevolgd door de lezing 'Het jaar 1917 in het leven en werk van Rudolf Steiner' door Peter Selg (Arlesheim)

Zaterdag 25 februari 2017

- 9u – 10u30 De opvatting van de driegelede mens. De weg van Rudolf Steiner naar de publicatie hiervan in 1917 door Tomáš Zdražil (Stuttgart)
- 11u – 12u30 Werkgroepen Sessie I
- 15u – 16u30 Werkgroepen Sessie II
- 17u – 18u30 Werkgroepen Sessie III
- 20u De wereldsituatie van 1917 tot vandaag en de geboorte van de idee van de driegeleding van het sociale organisme door Albert Schmelzer (Mannheim)

Zondag 26 februari 2017

- 9u – 10u30 Werkgroepen Sessie IV
- 11u De wording van de moderne mens in het spanningsveld van extremen. Rudolf Steiners werk aan de sculptuur van de Mensheidsrepresentant in de Eerste Wereldoorlog door Roland Halfen (Dornach)
- ± 12u30 Muzikale afsluiting (Adriaan Jacobs, piano)

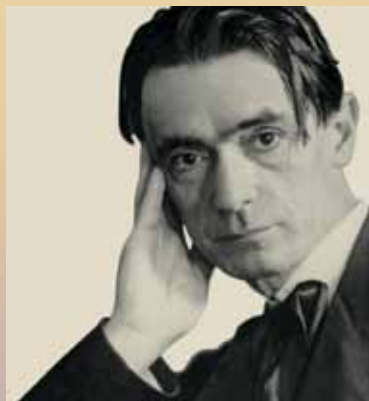
www.lichtbaken1917-2017.be

Reeds in het begin van vorige eeuw voorzag Rudolf Steiner zeer scherp het dramatische spanningsveld waarin het Europa van nu en morgen zich bevindt. In 1917, op het hoogtepunt van de Eerste Wereldoorlog, kwam hij met zijn ideeën daarover naar buiten. Dit leidde tot de beweging voor de driegeleding van het sociale organisme en tot de oprichting van de eerste steinerschool.

Steiners inzicht was gebaseerd op de drieheid van de mens (hoofd-hart-handen) en op de driegeleding van de maatschappij. Hij ijverde voor een samenleving waarin het individu:

- zich in het geestesleven (onderwijs, cultuur, wereldbeschouwing) volledig vrij kan ontwikkelen;
- in het recht als de volstrekt gelijke van zijn medemens beschouwd wordt;
- in de economie tot bevrediging van zijn behoeften komt op basis van associaties gericht op de broederlijkheid tussen alle mensen en op het welzijn van de aarde.

Deze inzichten en initiatieven leven sindsdien verder en worden door steeds meer mensen gedragen, in iedere generatie opnieuw.

LICHTBAKEN 1917-2017

heeft als doel deze ideeën in een internationale context krachtig denkend in herinnering te brengen en perspectieven te openen voor de 21ste eeuw.

Daartoe hebben wij gerenommeerde sprekers en werkgroepeliders uit binnen- en buitenland uitgenodigd.

Zo kan het lichtbaken van 1917 het lichtbaken van 2017 worden!

Werkgroepen

In de werkgroepen komen deelaspecten en actualisering van het conferentiethema aan bod.

Er zijn 4 sessies van telkens 10 werkgroepen: 3 sessies op zaterdag en 1 sessie op zondag.

Elke deelnemer kan per sessie één werkgroep kiezen. De meeste werkgroepen worden tweemaal gehouden.

		Sessie I za 25/02 11u	Sessie II za 25/02 15u	Sessie III za 25/02 17u	Sessie IIII zo 26/02 9u
1	Die Dreigliederung des Menschen als Grundlage einer gesundheitsförderenden Pädagogik (Tomáš Zdražil)	w01a		w01b	
2	Het geheim van de wil en de werking van de zenuwen (Luc Vandecasteele)	w02a		w02b	
3	Het zevenjarenritme en de driegelede mens met voorbeelden uit de tweede zevenjaarsfase (Sigurd Borghs)	w03a		w03b	
4	Licht, kleur en duisternis als beeld van sociale fenomenen: optica en kleurproeven (Evelien Nijeboer)	w04a		w04b	
5	De drie geldkwaliteiten: kopen – lenen – schenken (John Hogervorst)	w05a		w05b	
6	Drieledig gedifferentieerde bewegingskwaliteiten van de menselijke gestalte in de euritmie (Griet Missinne)	w06a		w06b	
7	Het trinitaire denken: wezen, ontwikkeling en oefening (Mathijs van Alstein)	w07			
8	Van twee naar drie: polariteitsbewustzijn en het gesprek (Lieven Debrouwere)	w08a		w08b	
9	Europa, een continent met een wereldwijde missie tussen Oost en West (Harrie Salman)	w09a		w09b	
10	De aristotelische ethiek van het midden in sociale processen (Hans Annoot)	w10a		w10b	
11	La tripartition de l'être humain dans la vie et l'œuvre de Rudolf Steiner (Antoine Dodrimont)	w11a		w11b	
12	Wie erreicht man die Integration von Migrantenkindern in Waldorfschulen? (Albert Schmelzer)		w12a		w12b
13	Die Kathedrale von Chartres und der Menschheitsrepräsentant (Ronald Halfen)		w13a		w13b
14	Résumé de la conférence de Tomáš Zdražil (C): La tripartition de l'être humain dans la vie et l'oeuvre de R. Steiner (Christine Gruwez)		w14		
15	Résumé de la conférence d'Albert Schmelzer (D): La situation mondiale en 1917 et la naissance de l'idée de la tripartition de l'organisme social (Christine Gruwez)				w15
16	Stem–Stemming–Afstemmen. Zingend ervaren we de drie–gelede mens (Kim Meyns)		w16a		w16b
17	Referendumcultuur en basisinkomen (Jos Verhulst)		w17a		w17b
18	Boetseren: elementen van het menselijke skelet (Linde De Donder)		w18a		w18b
19	Sociale driegeleding, bolsjewisme en nationalisme – de Russische revolutie van 1917 en de 14 punten van Wilson (Ton Janssen)		w19a		w19b
20	Steiners Memoranda van 1917: Driegeleding en De Grote Oorlog (Hugo Lueders)		w20a		w20b
21	Hoe kunnen wij heden ten dage werken voor de driegeleding van het sociale organisme? (Mouringh Boeke)		w21a		w21b
22	De structuur en functionering van België en de sociale driegeleding (Pieter Vereertbrugghen)		w22a		w22b

Sprekers plenaire lezingen

Peter Selg (Arlesheim)

Hij werkte zeven jaar als arts en kinder- en jeugdpsychiater in het (antroposofische) *Gemeinschaftskrankenhaus Herdecke* en vier jaar als leidend arts in de Ita Wegman Kliniek te Arlesheim (Zwitserland).

Hij is stichter en leider van het Ita Wegman Instituut voor antroposofisch onderzoek.

Tevens is hij professor voor medische antropologie aan de Alanus Hogeschool in Bonn.

Zijn imposant oeuvre bevat veel publicaties over antroposofische geneeskunde en moderne biografieën. Hoogtepunt: de driedelige biografie van Rudolf Steiner die in 2012 verscheen: *Rudolf Steiner. 1891–1925 Lebens- und Werkgeschichte. Band 1–3*.

Zijn meest recente werk is *Ökonomie der Brüderlichkeit. Zur Aktualität der sozialen Dreigliederung*, dat hij in 2016 samen met Marc Desaulles uitgaf.

Tomáš Zdražil (Stuttgart)

Hij studeerde geschiedenis, archiefwetenschappen en pedagogie aan de Karlsuniversiteit in Praag en volgde tegelijk de lerarenopleiding steinerpedagogie.

Hij was leraar in de steinerschool van Semily (Tsjechië) en promoveerde in 2006 aan de Universiteit van Bielefeld op het thema 'gezondheid en steinerpedagogie' (*Unterricht und Gesundheit. Quellensammlung aus dem Gesamtwerk Rudolf*

Steiners).

Hij doceert antropologie en antroposofie aan de *Freie Hochschule Stuttgart* en is lid van de *Internationale Konferenz der Waldorfpädagogischen Bewegung (Haager Kreis)*.

Albert Schmelzer (Mannheim)

Hij is sterk verbonden met de sociale impuls die aan de oorsprong ligt van de steinerpedagogie. Hij studeerde theologie, Romaanse filologie, sociologie en geschiedenis en was leraar aan de Waldorfschool van Mannheim.

In 1991 promoveerde hij met een studie over de geschiedenis van de

beweging voor sociale driegeleding.

Dit verscheen als boek: *Die Dreigliederungsbewegung 1919. Rudolf Steiners Einsatz für den Selbstverwaltungsimpuls*.

Hij is professor voor algemene pedagogie (met focus op de steinerpedagogie) aan de Alanus Hogeschool in Bonn en mede-oprichter van de baanbrekende interculturele Waldorfschool Mannheim met leerlingen uit 35 landen. Hierover schreef hij, samen met M. Brater en C. Hemmer-Schanze, een boeiend werk: *Interkulturelle Waldorfschule. Evaluation zur schulischen Integration von Migrantenkindern*.

Roland Halfen (Dornach)

Hij studeerde filosofie, kunstgeschiedenis, archeologie in Freiburg en München en promoveerde in 1996 aan de universiteit Witten/Herdecke. Hij was docent aan het Jeugdseminarie in Stuttgart.

Sedert 2002 is hij uitgever van het artistieke werk van Rudolf Steiner aan het

Rudolf Steiner Archiv in Dornach. In 2010 werd hij docent aan de *Freie Hochschule Stuttgart*.

Tussen 2001 en 2011 publiceerde hij een vierdelig werk over de kathedraal van Chartres: *Chartres – Schöpfungsbau und Ideenwelt im Herzen Europas. 1. Das Westportal, 2001 – 2. Die Querhausportale, 2003 – 3. Architektur und Glasmalerei, 2007 – 4. Die Kathedralschule und ihr Umkreis, 2011*.

Werkgroepleiders

Het nummer naast de naam verwijst naar de werkgroep.

Hans Annoot – 10

Voormalig directeur Steinerschool Antwerpen, voormalig beleidscoördinator Federatie Steinerscholen, auteur van diverse publicaties over steinerpedagogie.

Mouringh Boeke – 21

Vertaler van *De kernpunten van het sociale vraagstuk* van Rudolf Steiner, auteur van *Vrijheid van onderwijs & sociale driegeleding*. Mede-initiatiefnemer van de eerste medische associatie in Nederland en het therapeuticum in Leiden.

Sigurd Borghs – 3

Leraar steinerschool Turnhout, lid van de *Internatio-nale Konferenz der Waldorfpädagogischen Bewegung (Haager Kreis)*, leiding Pedagogische afdeling van de Hogeschool voor Geesteswetenschap in België.

Linde De Donder – 18

Kunstpedagoog en kunstzinnig therapeut, actief in het steineronderwijs, oprichter van ArtChange, kunsttherapeutische opleiding in Wallonië.

Lieven Debrouwere – 8

Karikaturist, auteur van de verschil makende blog *Vijgen na Pasen/De wereld als een kunstwerk zien*.

Antoine Dodrimont – 11

Gewezen voorzitter van de Antroposofische Vereniging in Frankrijk. Leraar steinerschool Martin Grünenwald te Colmar.

Christine Gruwez – 14, 15

Studie filosofie en iranistiek, auteur van o.a. *Tijdgenoten onderweg* en *Meditaties over Onmacht*. Redactielid *Antroposofie Vandaag*, bestuurslid Antroposofische Vereniging in België. Internationaal actief in seminars, workshops, lezingen en begeleiding van reizen.

John Hogervorst – 5

Auteur van o.a. *De moderne consument in een associatieve economie* en *Rudolf Steiner: Revolutionair zonder revolutie*. Redacteur *Driegonaal* en stichter van uitgeverij Nearchus. Directeur *Summer Foundation* (rond nieuwe samenlevingsvormen in de 21ste eeuw).

Ton Jansen – 19

Opleiding sociaal-psycholoog. Auteur, vertaler en uitgever Perun Boeken. Schreef o.a. *De Balkan is geen oorlog waard!* en *De kredietkrisis*.

Hugo Lueders – 20

Jurist en consultant, mede-initiatiefnemer van *Beyond the 1914-1918 Centenary*, Brussel.

Evelien Nijeboer – 4

Beeldend kunstenaar en freelance journalist. Publiceert over onderwijs, filosofie en antroposofie o.a. voor *Seizoener – Tijdschrift voor vrijescholen*.

Kim Meyns – 16

Zangeres, zanglerares, vocal coach, koorcoach bij *Stematelier Resonans*.

Griet Missinne – 6

Opleiding euritmie in Hamburg. Verdere opleidingen als euritmiepedagoog en -therapeut in Den Haag, in bedrijfseuritmie, sociale euritmie en vitaaleuritmie aan de Alanus Hogeschool. Nu hoofdzakelijk bezig in de volwassenenvorming.

Harrie Salman – 9

Cultuurfilosoof. Docent aan de *Hogeschool Leiden* en aan de universiteit van Praag. Geeft voordrachten en workshops in vele landen. Auteur van o.a. *De innerlijke zon. Rudolf Steiner over moderne spiritualiteit* en *Antroposofie als culturele factor*.

Mathijs van Alstein – 7

Promoveerde in de wijsbegeerte (over Heidegger). Priesterseminarie Christengemeenschap Hamburg, werkzaam als priester Christengemeenschap te Zeist.

Luc Vandecasteele – 2

Antroposofisch huisarts in Gent, actief als voordrachtgever, auteur van *Het Dierbare België* en *Islam en Christendom*.

Pieter Vereertbrugghen – 22

Politicooloog, managing partner van communicatie-bedrijf Cypres en percussionist. Was mede-initiatief-nemer van *Nicolaas, de vereniging voor sociale en politieke kunst*.

Jos Verhulst – 17

Doctor in de natuurwetenschappen (specialiteit kwantumchemie), voordrachtgever en auteur van *Der Erstgeborene*, *Der Glanz von Kopenhagen*, *Het verschijnsel vrijheid*, *Directe Democratie* (samen met Arjen Nijeboer) en *De Rubenscode*.

LICHTBAKEN 1917-2017

Praktische informatie

van vrijdagavond 24 tot zondagmiddag 26 februari 2017

Plaats

Volkstraat 40, 2000 Antwerpen

Organisatie

Antroposofische Vereniging in België vzw, F. Lousbergskaai 44, 9000 Gent (maatsch. zetel)

Deelnameprijs

Standaardtarief: 145 euro – Voordeeltarief (geldig tot 15 november 2016): 125 euro

- inbegrepen: lezingen, werkgroepen, twee maaltijden op zaterdag, koffie en thee tijdens de pauzes
- de maaltijden zijn vegetarisch en biologisch

Inschrijvingen

- inschrijven via de website: www.lichtbaken1917-2017.be
- uiterste inschrijvingsdatum: 31 januari 2017
- een inschrijving is definitief na storting van de deelnameprijs op bankrekening BE13 5230 8078 7739 (IBAN) – TRIOBEBB (BIC)

Contact

- liefst via e-mail: lichtbaken1917-2017@antroposofie.be
- postadres: Lichtbaken 1917- 2017, Gitschotellei 188, 2140 Borgerhout

Overnachtingsmogelijkheden

Er bevindt zich een jeugdherberg (Pulcinella – tijdig reserveren is belangrijk) vlak bij de school waar de conferentie plaatsvindt. In de stad Antwerpen zijn ook veel B&B's en hotels te vinden.

Bereikbaarheid

De school is makkelijk te bereiken met openbaar vervoer.

Meestal is er parkeermogelijkheid op de Vlaamse en Waalse Kaai of op de Scheldekaaien.

De organisatoren danken de Steinerscholen Antwerpen Basisschool en Middelbaar (Hiberniaschool) voor het gebruik van de locatie.

Meer info en inschrijvingen op onze website
www.lichtbaken1917-2017.be